

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 2Tos/18/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6123010575
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ján Bednár
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6123010575.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Jána Bednára a sudcov JUDr. Michaely Bucekovej, PhD. a JUDr. Štefana Juhása, na neverejnom zasadnutí dňa 27. septembra 2023 prejednal sťažnosť odsúdeného O. N. proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 7PP/35/2023 zo dňa 01.08.2023, a takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sťažnosť odsúdeného O. N. z a m i e t a .

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením sp. zn. 7PP/35/2023 zo dňa 01.08.2023 samosudkyňa Okresného súdu Banská Bystrica podľa § 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona zamietla návrh odsúdeného O. N. na podmienkové prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol postupne uložený rozsudkom Okresného súdu Zvolen sp. zn. 2T/114/2022 zo dňa 09.12.2022 vo výmere 6 mesiacov nepodmienečne so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia a rozsudkom Okresného súdu Zvolen sp. zn. 3T/70/2022 zo dňa 02.12.2022 vo výmere 12 mesiacov nepodmienečne so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Proti tomuto uzneseniu podal odsúdený prostredníctvom svojho obhajcu v zákonnej lehote sťažnosť, ktorej písomné dôvody doručil okresnému súdu dňa 03.08.2023. Uviedol, že odôvodnenie uznesenia je subjektívnym názorom a subjektívne hodnotiacim úsudkom konajúcej samosudkyne, a ako také nie je objektívne presvedčivé. Na dôkaz uvedeného poukázal na konštatovanie súdu v odôvodnení, že odsúdený len formálne doplnil, že ho jeho predchádzajúca trestná činnosť mrzí, pričom súd mal za to, že toto tvrdenie nie je pravdivé. Dodal, že ak boli pochybnosti v tejto otázke, mali a mohli byť predmetom podrobnejšieho skúmania a dokazovania na súde prvého stupňa.

V ďalšej časti sťažnostných dôvodov argumentoval tým, že nebolo dostatočne prihladené na jednoznačnú prevahu pozitívneho hodnotenia zmien v jeho správaní vo výkone trestu odňatia slobody a zároveň, že hodnotenie rizika recidívy bolo v značnom rozsahu založené na predchádzajúcej trestnej minulosti, a to spôsobom, ktorý ide nad rámec v uznesení citovaného nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky. Zdôraznil, že u neho prevažuje pozitívne hodnotenie správania sa počas výkonu trestu odňatia slobody, a to vo výraznom rozsahu. Napadnuté rozhodnutie a jeho odôvodnenie preto považoval za ďalšie potrestanie, a v časti, v ktorej okresný súd vyslovil, že odsúdený nič nerobí pre seba, aby sa napravil, ho považoval za nepreskúmateľné. Dodal, že okresný súd založil svoje rozhodnutie na prílišnom akcentovaní jeho kriminálneho správania pred nástupom na výkon trestu odňatia slobody a nezohľadnil priebeh aktuálneho výkonu trestu odňatia slobody. Záverom uviedol, že síce je pravda, že si svojím správaním vytvoril podmienky na uloženie len jednej disciplinárnej odmeny, ale podľa pravidiel v ústave nemal možnosť na vytvorenie podmienok na uloženie ďalších disciplinárnych odmien. Na základe uvedeného zastával názor, že napadnuté uznesenie je nesprávne a došlo k porušeniu ustanovení o konaní, ktoré mu predchádzalo, preto navrhol, aby krajský súd zrušil napadnuté uznesenie a rozhodol sám tak, že odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody podmienkové prepustí s určením

skúšobnej doby s prípadným nariadením probačného dohľadu a ustanovením ďalších obmedzení a povinností, ktoré bude krajský súd považovať za primerané a zákonné.

Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku, pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Po postupe v zmysle uvedeného ustanovenia krajský súd dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného nebola dôvodne podaná, pretože u neho neboli splnené zákonné podmienky vyžadované ust. § 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona pre jeho podmieňné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Podľa § 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, súd môže odsúdeného podmieňne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmieňného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieňného trestu odňatia slobody.

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona, pri rozhodovaní o podmieňnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Okresný súd pri dôslednom dodržaní procesného postupu a rešpektovaní práva odsúdeného na obhajobu rozhodol na verejnom zasadnutí v súlade s výsledkami vykonaného dokazovania. V tomto smere dôkazy správne vyhodnotil, a to jednotlivo, ako aj v ich súhrne a odôvodnenie jeho rozhodnutia zodpovedá všetkým úvahám obsiahnutým v ust. § 176 ods. 2 Trestného poriadku. Stručne vyložil, ktoré skutočnosti mal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel, a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia je zároveň zistiteľné, akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona. V tomto kontexte potom nie je možné hovoriť o nesprávnosti, nezákonnosti či nepreskúmateľnosti napadnutého uznesenia prvostupňového súdu o zamietnutí žiadosti odsúdeného o podmieňné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody tak, ako to odsúdený uvádzal vo svojej sťažnosti.

Krajský súd preto v podrobnostiach poukazuje na odôvodnenie rozhodnutia okresným súdom, s ktorým sa v plnom rozsahu stotožnil. Sťažnostný súd považoval za potrebné doplniť, že na podmieňné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody je nevyhnutné splnenie ako formálnych, tak aj materiálnych podmienok vyžadovaných Trestným zákonom.

Formálnymi podmienkami možno rozumieť vykonanie pomernej časti uloženého trestu odňatia slobody, požadovanej zákonom (§ 66 ods. 1 písm. a), b), c) Trestného zákona), t. j. vykonaním jednej polovice uloženého nepodmieňného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieňného trestu odňatia slobody v prípade, ak bol odsúdený uznaný za vinného zo spáchania prečinu (§ 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona). Odsúdený podal návrh na podmieňné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody dňa 27.06.2023, a síce po vykonaní viac než polovice trestu odňatia slobody uloženého mu vo výmere 6 mesiacov rozsudkom Okresného súdu Zvolen sp. zn. 2T/114/2022 zo dňa 09.12.2022 a uloženého mu vo výmere 12 mesiacov rozsudkom Okresného súdu Zvolen sp. zn. 3T/70/2022 zo dňa 02.12.2022.

Pri rozhodovaní o podmieňnom prepustení, vychádzajúc z ust. § 66 ods. 1 písm. a), ods. 2 Trestného zákona, musí súd z hľadiska splnenia materiálnych zákonných podmienok zhodnotiť konanie odsúdeného pred spáchaním trestného činu, jeho správanie vo výkone trestu odňatia slobody a zároveň reálne zhodnotiť predpoklad, či v budúcnosti povedie riadny život, pričom sa prihliada aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Pokiaľ ide o splnenie prvej materiálnej podmienky, ktorou je plnenie povinností odsúdeného v rámci aktuálne vykonávaného trestu odňatia slobody, relevantným pre posúdenie správania sa odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody je obsah hodnotenia, vypracovaného ústavom na výkon trestu odňatia slobody, z ktorého vyplýva, okrem iného, že počas výkonu trestu bolo personálom ústavu evidované porušenie zákazu vyrábať a prechovávať predmety, ktoré by mohli byť použité na ohrozenie bezpečnosti

osôb a rušenie nočného pokoja, za ktoré konanie bol odsúdenému uložený disciplinárny trest. Súčasne bol evidovaný aj poznatok od ústavného lekára, ohľadom zneužívania zdravotnej starostlivosti odsúdeným. Na strane druhej bol odsúdený doposiaľ len jedenkrát disciplinárne odmenený. Do prednáškovej činnosti realizovanej pedagogickým personálom ústavu a do aktivít organizovaných pre odsúdených v rámci ubytovne sa odsúdený zapojil jedenkrát. V období od 08.02.2023 do 13.06.2023 bol pracovne zaradený na stráženom pracovisku, kde pracovné povinnosti plnil k spokojnosti nadriadených. Aktuálne po zmiernení diferenciačnej skupiny z „C“ na „B“ nie je pracovne zaradený. O pracovné zaradenie však prejavuje záujem. Sociálne väzby počas výkonu trestu odňatia slobody udržiava prostredníctvom osobnej korešpondencie, balíkov, video návštev, osobných návštev a telefonických rozhovorov s družkou a matkou. Taktiež prejavuje záujem o telefonické rozhovory s bývalou partnerkou a ich spoločným dieťaťom. Vzťahy s uvedenými osobami sa javia na dobrej úrovni. Resocializačná prognóza je u odsúdeného nepriaznivá a riziko recidívy trestnej činnosti bolo vyhodnotené ako vysoké.

Hodnotiac uvedené, sťažnostný súd musel prisvedčiť záveru okresného súdu, že odsúdený prvú materiálnu podmienku pre podmienené prepustenie nespĺnil. Aj keď v súčasnosti je správanie a vystupovanie odsúdeného na požadovanej úrovni, pôvodné zaradenie odsúdeného do prísnej diferenciačnej skupiny „C“ svedčí o potrebe prísnejšieho zaobchádzania a pôsobenia na odsúdeného. Sťažnostný súd reflektuje aktuálne zmiernenie diferenciačnej skupiny u odsúdeného na skupinu „B“, ako aj udelenie jednej disciplinárnej odmeny, avšak v kontexte vyššie uvedeného tieto skutočnosti nemohli prispieť k pozitívnejšiemu hodnoteniu prvej materiálnej podmienky, bolo preto nevyhnutné konštatovať, že odsúdený prvú materiálnu podmienku pre podmienené prepustenie nespĺnil. Záver okresného i krajského súdu je o to aktuálnejší, že odsúdený sa nenachádza vo výkone trestu odňatia slobody po prvý raz, pomery a spôsoby fungovania v podmienkach výkonu trestu mu preto musia byť dobre známe, z ktorého dôvodu mal už od počiatku výkonu trestu prispôbiť svoje správanie tak, aby v plnej miere participoval na programe zaobchádzania, dodržiaval normy platiace vo výkone trestu a správval sa v súlade s legitímnymi očakávaniami požadovanej úrovne správania sa. Navyše aj z hodnotenia ústavu je rovnako zrejmé, že odsúdený len čiastočne preukazuje splnenie podmienok pre podmienené prepustenie, preto nemožno považovať prvú materiálnu podmienku za splnenú.

Z hľadiska prijatia záveru, že od odsúdeného je možné očakávať vedenie riadneho života (druhá materiálna podmienka), je potrebné zohľadniť okolnosti predchádzajúceho života odsúdeného, vrátane jeho skorších odsúdení (R 5/2017). Okresný súd správne prihliadol na resocializačnú prognózu odsúdeného, ktorá je podľa hodnotenia ústavu nepriaznivá s poukazom na vysoké riziko recidívy trestnej činnosti. Hodnotiac osobu odsúdeného, okresný súd rovnako správne prihliadol na kriminálnu minulosť odsúdeného, z ktorej je zrejmé, že odsúdený bol doposiaľ 18-krát odsúdený za rôznu trestnú činnosť, vrátane násilnej a drogovej trestnej činnosti, s prevahou majetkovej trestnej činnosti, čo svedčí o jeho laxnom postoji k dodržiavaniu právnych noriem.

O sklone odsúdeného k nerešpektovaniu spoločenských noriem rovnako svedčí evidencia priestupkov, z ktorej je nepochybné, že odsúdený bol doteraz 8-krát priestupkovo postihnutý za priestupky rôzneho druhu, vrátane priestupkov proti občianskemu spolunažívaniu. Možno preto bez najmenších pochybností konštatovať, že predošlé odsúdenia a vykonané tresty u neho nevedli k náprave, neboli pre neho dostatočným ponaučením, keďže do rozporu so všeobecne záväznými právnymi normami sa dostával už ako mladistvý a kontinuálne v priebehu života. Zohľadňujúc nepriaznivú resocializačnú prognózu odsúdeného a vysoké riziko recidívy trestnej činnosti krajský súd konštatuje, že práve predčasným ukončením výchovného pôsobenia uloženého trestu a participácie na programe zaobchádzania v podobe podmieneného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody by nebolo možné dosiahnuť jeden z účelov trestu, a síce vytvoriť podmienky a pripraviť odsúdeného na riadne vedenie života po výkone trestu a odradiť ho od recidívy trestnej činnosti.

V prípade prognózy budúceho správania sa odsúdeného je potrebné prihliadať aj na prostredie, v ktorom sa odsúdený ocitne po podmienenom prepustení. Z hodnotenia odsúdeného ústavom sú evidentné dobré rodinné väzby a vzťahy medzi odsúdeným a jeho rodinou, predovšetkým s družkou, matkou, bývalou partnerkou a ich spoločným dieťaťom. Je potrebné zdôrazniť, že vzájomné sociálne väzby medzi odsúdeným a jeho rodinou ho doposiaľ žiadnym spôsobom neodradili od opakovaného páchania druhovo pestrej trestnej činnosti. Podľa názoru krajského súdu preto ani dobré rodinné vzťahy nedávajú záruku za vzorné a spoločensky konformné správanie sa odsúdeného v prípade jeho podmieneného prepustenia z výkonu trestu na slobodu.

V závere sťažnostný súd uvádza, že okresný súd v prejednávanej veci správne prihliadol na povahu spáchanej trestnej činnosti, ako aj na zaradenie odsúdeného do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, ktoré zaradenie na výkon trestu svedčí o tom, že v prípade odsúdeného sa vyžaduje prísnejšia forma spôsobu výkonu trestu. Navyiac, trest odňatia slobody aktuálne vykonáva v diferenciacnej skupine „B“, čo rovnako svedčí o potrebe prísnejšieho režimu, ktorý je základom diferencovaného zaobchádzania.

Aj podľa zistení krajského súdu je u odsúdeného ďalší výkon trestu odňatia slobody potrebný, a to predovšetkým z dôvodu, aby bol naplnený reálny predpoklad, že v budúcnosti povedie riadny život.

K sťažnostným námietkam odsúdeného považoval krajský súd za potrebné dodať, že tieto sú právne irelevantné a nie sú spôsobilé privediť pre odsúdeného priaznivejšie rozhodnutie, a síce podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Okresný súd správne skúmal splnenie troch podmienok pre rozhodnutie o návrhu odsúdeného (jedna formálna podmienka a dve materiálne podmienky), pričom pre rozhodnutie o podmienenom prepustení odsúdeného na slobodu je potrebné, aby boli kumulatívne splnené všetky tri podmienky a nepostačuje preto, ak je z pohľadu odsúdeného splnená len niektorá z nich. Pokiaľ odsúdený namietal, že okresný súd pri posudzovaní splnenia podmienok pre rozhodnutie vychádzal z jeho trestnej minulosti, teda z odpisu registra trestov, je potrebné uviesť, že odpis registra trestov je jedným z legálnych a legitímnych dôkazov v trestnom konaní, ktorý má vysokú informačnú a výpovednú hodnotu. Na základe tam uvedených informácií môže súd posudzovať mnohé trestnoprávne relevantné otázky, vrátane prognózovania správania sa odsúdeného po jeho prípadnom podmienenom prepustení na slobodu zhodnotením jeho doterajšieho života, ale aj správania sa odsúdeného po výkone jednotlivých trestov tak, ako to uviedol už okresný súd v napadnutom rozhodnutí, ale aj krajský súd v rámci sťažnostného konania, keďže zhodnotenie (kriminálnej) minulosti odsúdeného je jednou z podmienok, ktorá nevyhnutne spolupôsobí pri vyhodnocovaní prognózy odsúdeného s ohľadom na jeho potenciálne budúce správanie na slobode.

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak nie je dôvodná.

S poukazom na uvedené skutočnosti senát Krajského súdu v Banskej Bystrici sťažnosť odsúdeného v súlade s citovaním ustanovením ako nedôvodnú zamietol.

Uznesenie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici jednomyseľne pomerom hlasov 3 : 0 (§ 163 ods. 4 Trestného poriadku v spojení s § 180 Trestného poriadku).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.